

**Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par dalībvalstu pasākumiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai, lai izpildītu Kopienas saistības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas jomā līdz 2020. gadam”**

COM(2008) 17 galīgā redakcija — 2008/0014 (COD)

(2009/C 27/16)

Padome saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 175. pantu 2008. gada 11. februārī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu:

*“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par dalībvalstu pasākumiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai, lai izpildītu Kopienas saistības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas jomā līdz 2020. gadam”.*

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2008. gada 4. jūnijā. Ziņotājs — Morkis kgs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 446. plenārajā sesijā, kas notika 2008. gada 9. un 10. jūlijā (9. jūlija sēdē), ar 116 balsīm par, 2 balsīm pret un 8 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

## 1. EESK piezīmju un ieteikumu kopsavilkums

1.1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu, saskaņā ar kuru klimata pārmaiņu novēršanas nolūkā dalībvalstis tiek aicinātas veikt kopīgus pasākumus, lai pildītu Kopienas saistības samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas no avotiem, uz kuriem neattiecas Direktīva 2003/87/EK (avoti, kas nav ES emisiju kvotu tirdzniecības shēma (ES ETS)) laikā no 2013. līdz 2020. gadam.

1.2. Komiteja atzīst un atbalsta ES vadošo lomu starptautiskajās sarunās par saistībām vides un klimata aizsardzības jomā. ES, pildot savas saistības, ir paraugs citām valstīm un varētu tās mudināt veikt līdzīgus pasākumus.

1.3. Komiteja uzskata, ka pilsoniskā sabiedrība var dot nozīmīgu ieguldījumu minētā lēmuma īstenošanā un attiecīgo valstu saistību izpildē. Dalībvalstīm būtu jādara vairāk, lai sekmētu Kopienas iniciatīvas, kas paredzētas siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai, kā arī jāizstrādā šādu iniciatīvu atbalsta pasākumi.

— Pilsoniskā sabiedrība kopumā varētu kļūt par galveno minētā lēmuma īstenoātāju. Tādēļ ikvienā dalībvalstī jāizplata plašāka informācija par Lēmumā ietvertajām prasībām un noteiktajiem īstenošanas līdzekļiem.

— Lielāka uzmanība jāpievērš izglītojošām kampaņām, kas paredzētas, lai veicinātu sabiedrības informētību un izpratni par nepieciešamību veikt pasākumus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai.

— Būtiski ir arī apmācīt speciālistus un sekmēt sabiedrības informētību energotaupības, vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jautājumos.

1.4. Komiteja uzskata, ka pasākumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai jāīsteno tādā veidā, lai aizsargātu un pat paaugstinātu Eiropas ekonomikas konkurētspēju ilgtermiņa perspektīvā. Neizsīkstošie enerģijas avoti un energoefektīvi produkti un to ražošanas veidi pasaulē tiks pieprasīti aizvien vairāk, un Eiropai ir labas iespējas uzlabot konkurētspēju, kļūstot par pasaules mēroga lideri daudzās šajās jomās. Eiropas Savienībai un dalībvalstīm ir jāatbalsta šāda pētniecība un izstrāde.

1.5. Atbilstoši ierosinātā Lēmuma 3. panta 3. punkta noteikumiem katra dalībvalsts drīkst iepriekš iztērēt 2 % no siltumnīcefekta gāzu emisijas limita, kas tai noteikts nākamajā gadā, bet dalībvalstis, kuru emisiju apjomi ir mazāki par paredzēto limitu, radušos emisiju samazinājumu atlikumu drīkst pārnest uz nākamo gadu. Šis noteikums ir pārlietu stingrs, jo viens gads ir pārāk īss laiks, un tādējādi nav iespējama elastība, kas vajadzīga liela mēroga projektu īstenošanai un labu rezultātu gūšanai. Tas ir īpaši svarīgi mazajām dalībvalstīm, kas īsteno vērienīgus SEG samazināšanas projektus.

Komisija ierosina, ka ikvienai dalībvalstij vajadzētu izstrādāt plānu, lai sasniegtu savus mērķus. Vidējais ikgadējais SEG emisiju daudzums laikā no 2013. līdz 2020. gadam nedrīkstētu pārsniegt vidēju emisiju apjomu 2005. gadā. Komiteja uzskata, ka, lai šos plānus sekmīgi īstenotu, svarīgi ir regulāri veikt uzraudzību valsts un Eiropas līmenī, lai precīzi konstatētu atšķirības un īstenotu labojošus pasākumus.

1.6. Komiteja uzskata, ka lai sekmētu Kopienas saistību kopējo rentabilitāti, dalībvalstīm ir jābūt iespējai nodot daļu no SEG emisiju kvotām citai dalībvalstij.

1.7. Komiteja uzskata, ka izmantojot elastīgus līdzekļus projektos, kas paredzēti tīras attīstības mehānisma kopīgai īstenošanai, jāatrod nepieciešamais līdzsvars starp siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumiem ES līmenī un solidaritāti attiecībā uz emisiju samazināšanas pasākumu ieviešanu jaunattīstības valstīs. Tomēr elastīgu līdzekļu izmantošana būtu pieļaujama tikai tad, ja tie patiešām samazina SEG emisijas pasaulē. Tie nedrīkstētu stimulēt to, ka SEG tiek novirzītas no ES uz ārpuskopienas valstīm.

1.8. Komiteja atbalsta pieņemtās saistības un kopīgus dalībvalstu pasākumus. Komiteja arī uzskata, ka sabiedrībai jābūt labāk informētai par principiem, kas ir kopīgo pasākumu pamatā. Organizējot kopīgo darbu, jāveic katras atsevišķas valsts konkrēto apstākļu izvērtējums, emisiju samazināšanas izmaksas un ietekme uz attiecīgās valsts konkurētspēju un attīstību. Ar Lēmumu par dalībvalstu kopīgiem pasākumiem būtu jāpanāk, lai emisiju samazināšanas izmaksu attiecība pret attiecīgās valsts IKP būtu vienāda visās valstīs.

1.9. Komiteja aicina Komisiju ieviest automātisku atbilstības režīmu, piemēram soda naudu par tonnu, līdzīgi kā tas noteikts ETS.

## 2. Ievads: Komisijas dokuments

2.1. Eiropas Komisija 2008. gada 23. janvārī iepazīstināja ar priekšlikumu paketi klimata pārmaiņu apkarošanai un atjaunojamās enerģijas izmantošanas veicināšanai.

2.2. Komisijas priekšlikuma mērķis ir īstenot vienošanos, ko panāca 2007. gada 8. un 9. marta Eiropadomes sanāksmē un saskaņā ar kuru Eiropas Savienība ir uzņēmusies saistības līdz 2020. gadam par 20 % salīdzinājumā ar 1990. gadu samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā arī līdz 2020. gadam panākt, lai 20 % patērētās enerģijas veidotu atjaunojamie enerģijas resursi.

2.3. Pasākumu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai iedala ES ETS un ārpus ETS sektoros. Komisija ierosina šādu pieeju: līdz 2020. gadam 21 % samazinājums ES ETS sektorā salīdzinājumā ar 2005. gada līmeni; Aptuveni 10 % samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu sektoros, uz kuriem nav attiecināma ES ETS. Kopumā minētie samazinājumi veidos — 14 % samazinājumu salīdzinājumā ar 2005. gadu, kas ir vienāds ar — 20 % samazinājumu salīdzinājumā ar 1990. gadu.

2.4. Padome ir paziņojusi par vēl tālejošākiem mērķiem, pie noteikuma, ka tiks parakstīts pasaules līmeņa visaptverošs līgums par laika periodu pēc 2012. gada un ka citas attīstītās valstis arī uzņemsies pielīdzināmas saistības emisiju samazinā-

šanas jomā, un ja labākā ekonomiskā stāvoklī esošās jaunattīstības valstis apņemsies sniegt ieguldījumu atbilstoši savām spējām un atbildībai. Ņemot vērā šos rādītājus, Kopienai būtu līdz 2020. gadam jāmazina siltumnīcefekta gāzu emisijas par 30 %.

2.5. Šis lēmums nosaka dalībvalstu ieguldījumu Kopienas pieņemto saistību izpildē laika posmā no 2013. gada līdz 2020. gadam siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā no avotiem, uz kuriem neattiecas Direktīva 2003/87/EK (no avotiem, kas nav ietverti ES ETS).

2.6. Šajā lēmumā paredzēti noteikumi, ar kuriem nosaka dalībvalstu ieguldījumu Kopienas siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas saistību izpildē laikā no 2013. līdz 2020. gadam.

2.7. Komisijas pauž nostāju, ka siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumi ir jāveic dalībvalstīm kopīgi, ņemot vērā katras valsts ekonomiskos rādītājus un IKP uz vienu iedzīvotāju. Dalībvalstīm, kam patlaban ir nosacīti zems IKP uz vienu iedzīvotāju un tādējādi augsta IKP pieauguma iespējas, 2020. gadā pieļaujams lielāks siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoms nekā 2005. gadā.

2.8. Ņemot vērā ierosināto diferenciāciju, Komisija iesaka atsevišķām valstīm noteikt zināmus ierobežojumus, tomēr nevienai valstij nedrīkst izvirzīt prasību samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas 2020. gadā par vairāk nekā 20 % salīdzinājumā ar 2005. gada līmeni un nevienai valstij nedrīkst atļaut palielināt siltumnīcefekta gāzu emisijas 2020. gadā par vairāk nekā 20 % virs 2005. gada līmeņa.

2.9. Komisija norāda, ka katrai dalībvalstij līdz 2020. gadam ir jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas no avotiem, uz kuriem neattiecas Direktīva 2003/87/EK, par tik daudz procentiem salīdzinājumā ar 2005. gadu, kas katrai valstij norādīts minētā lēmuma pielikumā.

2.10. Komisija uzskata, ka siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai būtu jānotiek katru gadu laikā no 2013. līdz 2020. gadam. Tomēr ir paredzēts zināms elastīgums, proti, katrai dalībvalstij ir atļauts iepriekš iztērēt 2 % no siltumnīcefekta gāzu emisijas limita, kas katrai attiecīgajai valstij noteikts nākamajā gadā. Dalībvalstīm, kuru emisiju apjomi ir mazāki par paredzēto limitu, ir atļauts radušos emisiju samazinājumu atlikumu pārnest uz nākamo gadu.

2.11. Ikvienai dalībvalstij ik gadus lineāri jāierobežo siltumnīcefekta gāzu emisijas, lai nodrošinātu, ka šīs emisijas nepārsniedz maksimālo līmeni, kas attiecīgajai dalībvalstij 2020. gadā noteikts pielikumā.

2.12. Lai nodrošinātu dalībvalstīm elastīgumu savu saistību izpildē, kā arī veicinātu ilgtspējīgu attīstību trešajās valstīs, jo īpaši jaunattīstības valstīs, kā arī lai nodrošinātu investoru pārliecību, Komisija iesaka dot dalībvalstīm iespēju turpināt izmantot TAM kredītus, lai nodrošinātu šo kredītu tirgu arī pēc 2012. gada.

2.13. Lai šāds tirgus būtu, kā arī lai nodrošinātu tālāku siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu ES un tādējādi veicinātu Kopienas atjaunojamās enerģijas, enerģētiskās drošības, inovāciju un konkurētspējas mērķu sasniegšanu, ir ierosināts atļaut dalībvalstīm — līdz nākotnē tiks panākta starptautiska vienošanās par klimata pārmaiņām — ik gadus izmantot kredītus no trešajās valstīs īstenotiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas projektiem 3 % apmērā no katras dalībvalsts emisiju apjoma 2005. gadā no avotiem ārpus ES ETS. Šis maksimālais daudzums ir ekvivalents trešdaļai no 2020. gadā sasniedzamā samazinājuma. Dalībvalstīm ir jāsaņem atļauja nodot šī ierobežojuma neizmantoto daļu citai dalībvalstij.

2.14. Pēc tam, kad būs noslēgts starptautisks nolīgums par klimata pārmaiņām, dalībvalstīm ir jāpieņem emisiju samazināšanas kredīti tikai no tām valstīm, kas šo nolīgumu ratificējušas un ievēro kopīgu pieeju.

2.15. Pēc tam, kad Kopiena būs noslēgusi starptautisku nolīgumu par klimata pārmaiņām, dalībvalstu emisiju limiti ir jāpārskata, pamatojoties uz jaunajām Kopienas saistībām siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā, kas noteiktas šajā līgumā.

2.16. Dalībvalstis savos ikgadējos ziņojumos, kas tiek iesniegti saskaņā ar Lēmuma 280/2004/EK 3 pantu, ziņo par ikgadējam emisijām, kas radušās 3. panta ieviešanas rezultātā, kā arī par kredītu izmantošanu saskaņā ar 4. pantu. Dalībvalstis iesniedz arī atjauninātu ziņojumu par plānoto progresu līdz 2016. gada jūlijam.

### 3. Vispārējas piezīmes

3.1. Komisijas iniciatīva, saskaņā ar kuru klimata pārmaiņu novēršanas nolūkā dalībvalstis tiek aicinātas veikt kopīgus pasākumus, lai pildītu Kopienas saistības samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas no avotiem, uz kuriem neattiecas Direktīva 2003/87/EK (avoti, kas nav ES emisiju kvotu tirdzniecības shēma (ES ETS)) laikā no 2013. līdz 2020. gadam ir nozīmīgs posms saistībā ar klimata pārmaiņu apkarošanu pieņemto lēmumu kopumā.

3.2. Komiteja ir pārliecināta, ka minētais lēmums palīdzēs Kopienai veikt tās uzdevumus vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jomā. Ar Kopienas politikas palīdzību šajā jomā ir jānodrošina ievērojams siltumnīcefekta gāzu samazinājums, nosakot obligātas prasības dalībvalstīm, kā arī veicot stingras atbilstības pārbaudes.

3.3. Vienlaikus Komiteja vēlas vērst uzmanību uz faktu, ka Parlamenta un Padomes lēmuma par kopīgiem pasākumiem siltumnīcefekta gāzu samazināšanai efektivitāte pilnībā ir atkarīga no enerģētikas un klimata pārmaiņu dokumentu paketes divām sastāvdaļām, proti, no direktīvas par atjaunojamajiem enerģijas avotiem un no ES ETS direktīvas. Tas nozīmē, ka tām ir jāveido tieša sinerģija; jebkādi grozījumi vienā no dokumentiem, ietekmēs arī pārējos.

3.4. Ja tiks parakstīts starptautisks nolīgums, Kopienas saistības būs attiecīgi jāpielāgo. Lielas cerības tiek saistītas ar 2007. gada decembrī Bali (Indonēzija) uzsāktajām sarunām, kam, iespējams, būs būtiska nozīme pasaules mērogā veikto pasākumu jomā līdz 2020. gadam. Būtu ļoti lietderīgi noslēgt minētās sarunas un Klimata pārmaiņu konferencē, kas notiks 2009. gadā Kopenhāgenā, un nodrošināt nolīguma par klimata aizsardzību parakstīšanu. Paredzams, ka progress šajā jautājumā tiks panākts klimata jautājumiem veltītā sammitā, kas notiks Poznaņā (Polija) pirms minētās konferences.

3.5. Labi, ka ES šajās sarunās ir uzņēmusies vadošo lomu. ES, pildot savas saistības, ir paraugs citām valstīm un varētu tās mudināt veikt līdzīgus pasākumus. Kaut arī jaunās ekonomiskās lielvalstis, piemēram, Ķīna, Indija un Brazīlija, saprotamu iemeslu dēļ nav noskaņotas samazināt emisijas, tās var ierobežot emisiju pieaugumu attiecībā pret ekonomisko izaugsmi. EESK rosina Komisiju veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai panāktu starptautiska nolīguma (pēc Kioto) parakstīšanu, ar kuru attīstītajām valstīm būtu pienākums līdz 2020. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 30 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni; Tas atbilstu Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes 4. ziņojumam, kurā lēsts, ka līdz 2020. gadam vajadzīgs 25-40 % samazinājums salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, lai globālā sasilšana nepārsniegtu 2° C, salīdzinot ar līmeni pirms rūpniecības laikmeta. Ja šādu starptautisku vienošanos panāks, protams, būs nepieciešams atgriezties pie šā un citiem priekšlikumiem, kas ietilpst Komisijas enerģētikas un klimata pārmaiņu paketē, lai sašaurinātu un precizētu tajā izvirzīto mērķi. Tāpēc ir svarīgi, lai visas ieinteresētās puses atzītu to, ka plānošana, pamatojoties uz 2020. gadam izvirzītajiem mērķiem, ir tikai pirmais solis un ka laika gaitā — iespējams, jau 2020. gadā vai vēlāk, — būs vajadzīgi precizēti mērķi.

3.6. Komiteja uzskata, ka pasākumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai būtu jāīsteno tā, lai saglabātu un pat sekmētu Eiropas ekonomikas konkurētspēju ilgtermiņa perspektīvā. Pasaulē būs arvien lielāks pieprasījums pēc atjaunojamās enerģijas izstrādes, kā arī pēc energoefektīviem ražojumiem ar ražošanas metodēm, un Eiropai ir konkurētspējīgas priekšrocības, lai tā iegūtu vadošas pozīcijas pasaulē daudzās no minētajām jomām. Minētajai attīstībai vajadzīgs ES un dalībvalstu

atbalstu pētniecībai un izstrādei. Būtiski ir arī apmācīt speciālistus un sekmēt sabiedrības informētību energotaupības, vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jautājumos.

3.7. Komiteja uzskata, ka pilsoniskā sabiedrība var dot nozīmīgu ieguldījumu minētā lēmuma īstenošanā un attiecīgo valstu saistību izpildē. Dalībvalstīm būtu jādarbojas vairāk, lai sekmētu Kopienas iniciatīvas, kas paredzētas siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai, kā arī jāizstrādā šādu iniciatīvu atbalsta pasākumi.

- Pilsoniskā sabiedrība kopumā varētu kļūt par galveno minētā lēmuma īstenoātāju. Tādēļ ikvienā dalībvalstī jāizplata plašāka informācija par Lēmumā ietvertajām prasībām un īstenošanas līdzekļiem.
- Lielāka uzmanība jāpievērš izglītojošām kampaņām, kas paredzētas, lai sekmētu sabiedrības informētību un izpratni par nepieciešamību samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas.
- Būtiski ir arī apmācīt speciālistus un sekmēt sabiedrības informētību energotaupības, vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jautājumos.

#### 4. Īpašas piezīmes

4.1. Komiteja uzskata, ka izmantojot elastīgus instrumentus projektos, kas paredzēti tīras attīstības mehānisma kopīgai īstenošanai, jāatrod nepieciešamais līdzsvars starp siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumiem ES līmenī un solidaritāti attiecībā uz emisiju samazināšanas pasākumu ieviešanu jaunattīstības valstīs. Tomēr elastīgu instrumentu izmantošana ir piemērota tikai tad, ja tie patiešām samazina SEG emisijas. Tie nedrīkstētu veicināt SEG novirzīšanu no ES uz ārpuskopienas valstīm.

4.2. Lai nodrošinātu šo TAM kredītu tirgus pastāvēšanu pēc 2012. gada, ir svarīgi, lai dalībvalstis varētu turpināt izmantot šos kredītus. Komiteja pauž bažas par sertificēta emisiju samazinājuma kvalitāti, kas izriet no TAM, un ierosina valstīm, kuras veic ieguldījumus (projektos, kas uzsākti pirms 2013. gada) un vēlas arī turpmāk izmantot sertificēta emisiju samazinājuma priekšrocības. Jautājumā par jauniem TAM projektiem, kas ietilpst, lai sekmētu dalībvalstu ieguldījumu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumos, būtu jāapsver tikai tie projekti, kuru pamatā ir tikai labāko pieejamo metožu izmantošana.

4.3. Komisija atsaucas vienīgi uz vispārēju principu, ka valstīm, kurām ir augsts IKP uz vienu iedzīvotāju, būtu jāuzņemas stingrākas emisiju samazināšanas saistības, savukārt valstīm, kurās IKP uz vienu iedzīvotāju ir zemāks, minētās saistī-

bas nebūtu tik stingras. Ļoti iespējams, ka darba un pasākumu apjoms, kas nepieciešams, lai sasniegtu vienu un to pašu emisiju samazinājumu, dažādās valstīs būs atšķirīgs, pat ja tām ir relatīvi vienāds IKP uz vienu iedzīvotāju. Organizējot kopīgo darbu, jāveic katras atsevišķas valsts konkrēto apstākļu izvērtējums, emisiju samazināšanas izmaksas un ietekme uz attiecīgās valsts konkurētspēju un attīstību. Ar Lēmumu par dalībvalstu kopīgiem pasākumiem būtu jāpanāk, lai emisiju samazināšanas izmaksu attiecība pret attiecīgās valsts IKP būtu vienāda visās valstīs.

4.4. Komiteja vēlas vērst uzmanību arī uz nekonsekvenci Lēmuma tekstā. Komisija ierosina dalībvalstu veikto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumu novērtēšanai kā atskaites punktu izmantot 2005. gadu, bet kā perioda noslēgumu — 2020. gadu. Lēmuma 3. punkta 2. apakšpunkta otrajā rindkopā teikts, ka katrai dalībvalstij ik gadu lineāri jāierobežo siltumnīcefekta gāzu emisijas. Vienlaikus tā paša punkta pirmajā rindkopā teikts, ka ikviena dalībvalsts raugās, lai tās kopējās siltumnīcefekta gāzu emisijas 2013. gadā no avotiem, kas nav ietverti Direktīvā 2003/87/EK, nepārsniedz šīs dalībvalsts vidējās ikgadējās siltumnīcefekta gāzu emisijas no šiem avotiem 2008., 2009. un 2010. gadā, par kurām ziņots un kuras pārbaudītas saskaņā ar Direktīvu 2003/87/EK un 280/2004/EK. Tas nozīmē, ka 2008., 2009. un 2010. gadi noteikti kā atsaucē periodi situācijas novērtēšanai 2013. gadā.

4.5. Atbilstoši ierosinātā Lēmuma 3. panta 3. punkta noteikumiem katra dalībvalsts drīkst iepriekš iztērēt 2 % no siltumnīcefekta gāzu emisijas limita, kas tai noteikts nākamajā gadā, bet dalībvalstis, kuru emisiju apjomi ir mazāki par paredzēto limitu, radušos emisiju samazinājumu atlikumu drīkst pārnest uz nākamo gadu. Šis noteikums ir pārlietu stingrs, jo viens gads ir pārāk īss laiks, tādējādi nav iespējama elastība, kas vajadzīga liela mēroga projektu īstenošanai un labu rezultātu gūšanai. Tas ir īpaši svarīgi mazajām dalībvalstīm, kas īsteno vērienīgus SEG samazināšanas projektus.

Komisija ierosina, ka ikvienai dalībvalstij ir jāsapatavo savs plāns, lai sasniegtu attiecīgās valsts mērķus. Vidējais ikgadējais SEG emisiju daudzums laikā no 2013. līdz 2020. gadam nedrīkstētu pārsniegt vidējo emisiju apjomu 2005. gadā. Komiteja uzskata, ka ir svarīgi minēto plānu īstenošanu regulāri uzraudzīt gan valstu, gan Eiropas līmenī, lai savlaicīgi varētu apzināt neatbilstības un tās novērst.

4.6. Komiteja uzskata, ka lai sekmētu Kopienas saistību kopējo rentabilitāti, dalībvalstīm jābūt iespējai nodot daļu no SEG emisiju kvotām citai dalībvalstij.

4.7. Komiteja aicina Komisiju ieviest automātisku atbilstības režīmu, piemēram soda naudu par tonnu, līdzīgi kā tas noteikts ETS.

4.8. Arī attiecībā uz projektu vienmērīgu ģeogrāfisko sadalījumu 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta noteikumi pietiekami precīzi nenosaka pasākumu piemērošanu kredītu iegādei.

4.9. Lai īstenotu Lēmumu, Komisijai ir jānodrošina dalībvalstīm norādes darbībai, instrumentus un citus pasākumus. Piemērots pirmais pasākums būtu rokasgrāmata, kurā ietverti ES jau sekmīgi gūto rezultātu piemēri.

4.10. Lai sasniegtu Lēmumā izvirzīto mērķi, Komiteja iesaka dalībvalstīm izmantot struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzekļus projektiem, kas nerada vai pat samazina siltumnīcefekta gāzu emisijas.

4.11. Lai iegūtu līdzekļus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai no citiem sektoriem ārpus ES ETS, EESK iesaka nākamajos emisiju kvotu valsts sadales plānos emisijas vienības piešķirt izsoles kārtībā. Daļu no iegūtajiem līdzekļiem varētu piešķirt to tautsaimniecības nozaru sekmēšanai, kas veic pasākumus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai. Atlikusī daļa būtu jānovirza solidaritātes fondam jaunattīstības valstīm un jāpiešķir klimata pārmaiņu pielāgošanas projektiem šajās valstīs.

Briselē, 2008. gada 9. jūlijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas  
priekšsēdētāja  
Dimitris DIMITRIADIS

**Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par ģeoloģisko oglekļa dioksīda uzglabāšanu un Padomes Direktīvu 85/337/EEK un 96/61/EK, Direktīvu 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK un Regulas (EK) Nr. 1013/2006 grozīšanu”**

COM(2008) 18 galīgā redakcija — 2008/0015 (COD)

(2009/C 27/17)

Padome saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 175. pantu 2008. gada 8. februārī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par ģeoloģisko oglekļa dioksīda uzglabāšanu un Padomes Direktīvu 85/337/EEK un 96/61/EK, Direktīvu 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK un Regulas (EK) Nr. 1013/2006 grozīšanu”.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2008. gada 4. jūnijā. Ziņotājs — Wolf kgs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 446. plenārajā sesijā, kas notika 2008. gada 9. un 10. jūlijā (9. jūlija sēdē), ar 138 balsīm par, 1 balsi pret un 4 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

## Saturs

1. Kopsavilkums un secinājumi.

2. Ievads.

3. Komisijas priekšlikums.

4. Vispārīgas piezīmes.

5. Īpašas piezīmes.

## 1. Kopsavilkums un secinājumi

1.1 Fosilo enerģijas avotu izmantošanas (sadedzināšanas) procesā radušās oglekļa dioksīda (CO<sub>2</sub>) uztveršana un ilgtermiņa

uzglabāšana (CCS — *carbon capture and storage*) dotu būtisku ieguldījumu klimata aizsardzībā. Tādēļ jācenšas paātrināt šīs metodes izstrādi un iespējami agrāku ieviešanu.

1.2 Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas ierosināto direktīvu, kas ir nepieciešams priekšnosacījums, lai pilnveidotu un izmantotu oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu (CCS), un piekrīt minētās direktīvas saturam.

1.3 Direktīvā ir minēti būtiski aspekti un piedāvāti risinājumi. Pirmām kārtām tie attiecas uz jautājumiem saistībā ar cilvēku un vides drošību, kā arī ar to saistīto atbildību. Līdz ar to direktīva veicina arī atbalstu no pilsoņu puses un ņem vērā viņu vajadzību pēc drošības.